

AÇIKLAMA VE ÖZÜR

2011'in başlarından başlayan bir süreç içinde, *Söz Ve Eylem* dergisini çıkartan bir grup yoldaşla temas içinde bulunduk. Bu süreçte, yoldaşlara iyi bildiğimizi düşündüğümüz bazı alanlarda gönüllü komünist destek verdik.

Dergi süreci içinde ortaya çıkan çok sayıda durumda pratik eleştirilerimizi olanca açıklığı ve anlaşılabilirliği içinde kendilerine ilettik. Zaman ilerledikçe, bizim onca açık ve dürüst tutumumuza karşın bu yoldaşların samimiyeti hakkında bizde beliren soru işaretleri, bazı olaylarla birlikte ciddi soru işaretlerine dönüştü. Ama sorumluluklarımızı disiplinli olarak yerine getirmeyi sürdürdük.

En nihayet, derginin sekizinci (Ocak 2012) sayısının hazırlığı sona erer ermez, sorumlu ekibe, dar bir çerçevede, endişe, soru ve eleştirilerimizi yönelttik (**Bakınız EK 1**). Bu arkadaşlardan "tık" çıkmadı. İşleyen bazı süreçler nedeniyle geciktiklerini düşünerek bekledik.

Şubat ayı başında ekibin bir üyesi, son yazışmalardan sonra uzunca bir süre cevap veremediği için özür dileyen kişisel bir mesaj gönderdi. Bu mesaja da yine sorularımızı tekrarlayarak cevap verdik. Fakat bir daha hiç cevap gelmedi. (**Bakınız EK 2**)

Bugün Şubat'ın sonuna geldik, "tık" yok. Ne "söz" var ne de "eylem".

Biz uzun yıllar, TKP'nin çeşitli kesimleri ile ilişki içinde birçok insan, ekip tanıdık. Doğrusunu söylemek gerekirse, *Söz Ve Eylem* ekibi gibi bir "siyasi" grupla hiç karşılaşmamıştık. Bugün bildiklerimizin ışığında bu arkadaşları "Ne Söz Ne Eylem" diye tanımlamak belki daha doğru kaçar. Neye inandığı, neyi nasıl tartıştığı, hangi ilke ve anlayışları izlediği müphem; hangi menzile erişmek istediği konusunda kendisi bir tarz oluşturamamış, oluşturmak isteyenlere de çelme takmış bu ekip bugün yolumuzu ayırdığımızı duyurmak istiyoruz. Bunu yaparken, bu birliktelik doğrultusunda kendilerini haberdar ettiğimiz bazı arkadaşlardan da özür diliyoruz.

Biz, bu ekibe verdiğimiz gönüllü komünist destekten gocunmuyoruz. Bu dönemi tecrübeler hanesine yazıp, üstümüzdeki tozu silkeleyip yola devam edeceğiz. Ancak, moda deyimiyle "tarihe not düşebilmek" için, bu ekibe yönelttiğimiz eleştirilerin en önemlilerini ve son yazışmayı yayınlamayı kararlaştırdık.

Açıklık, dürüstlük önemli mezzetlerdir. Açık olmaktan ve fikirlerini açıkça ortaya atıp savunmaktan çekinenlerin, en basit bir vicdan muhasebesi yapamayacak kadar muhafazakarlaşanların aydınlık bir geleceği temsil edemeyecekleri de yaşamın bir başka doğrusudur. İşçi işine köylü köyüne... Başka ihsan istemeyiz.

Levent Dalyan

EK 1

SÖZ VE EYLEM DERGİSİ 'NİN DOKUZ AYI

DERGİ GÖREVİNİ YAPIYOR MU?**Levent Dalvan, Londra**

Kasım ayında Yazı Kurulu'nun *Söz ve Eylem* yazarı A.Can'ın yazısını yayınlamayı reddetmesi ve buna A.Can tarafından verilen yanıt bizi bazı konularda düşünmeye sevk etti. Bu tartışma karşısında, bizim de üyesi bulunduğumuz gruplardan 2012 yılının ilk haftasının son günü itibarıyla "çıt" çıkmamış olması, daha da düşündürücü bir gelişme oldu. *Söz ve Eylem* siyasal topluluğunun herhangi bir konuda dişe dokunur bir tartışma yürütüp yürütmediğini merak eder olduk. İlginç olan şu ki, ne Yahoo grubunda ne de Yazı Kurulu grubunda herhangi bir konuda herhangi bir tartışma yürüdüğüne dair tek bir ipucu göremedik. Belki bizi "dış unsur" olarak görüyorlardır, ondan haberimiz olmuyordur diye de düşündük. Hadi bizim bilgisizliğimizi bağışlayın, herhangi bir okur, *Söz ve Eylem* dergisinde, canlı cıvıl cıvıl bir tartışma yürüdüğüne, yaratıcı devrimci fikir oluşumuna dair herhangi bir kanıt gösterebilir mi? (Son hazırlanan Sayı: 8 dahil.) Bizce gösteremez.

Durum böyle olunca, *Söz ve Eylem*'in kendi koyduğu amaçlara uygun yayınlanıp yayınlanmadığını değerlendirelim istedik. Bu değerlendirme çabasının ilk ürünü, *Söz ve Eylem*'in Özel Sayı'dan başlayarak çıkmış 9 sayısının (sonuncusu Sayı: 8) içeriğinin ve genel çerçevesinin onlara ayrılan sayfaları veri olarak *geneliyle* tespit edildiği, aşağıdaki tablolar oldu. Bu tablolar kabaca manzarayı vermektedir.

Söz ve Eylem Dergisi ile tanışıklığımız Mayıs 2011 sıralarında başladı. Her ne kadar kimi arkadaşlar bizi "devrimci dayanışma" çerçevesinde tanıtmaktaysa da, biz katkımızı parti disiplini almış işçi sınıfı aydınları olarak yapmaktayız. Buna "Gönüllü Komünist Dayanışma" da diyebilirsiniz. Tabii, süreç içinde verdiğimiz emeğe ve yaptığımız kimi değerlendirmelere "siz emek verenlersiniz, biz ise çalışaniyız" gibi laf çakanlar olmadı değil. Kem söz sahibine yakışır deyip geçtik. Biz *Söz ve Eylem*'e emek vermeyi sürdürmekten şikayetçi değiliz.

Ancak, "emek verenler" olarak, derginin "çalışanları" çevresinde, "katkı yapanlar" arasında, "kollektif" içinde, bu derginin gerek biçimsel gerekse içeriğe ilişkin sorunları, başarı ve başarısızlıkları üzerine "çıt" çıkmıyor olmasından rahatsız olmamak, bizim komünistliğimize yakışmıyor. Bu durum ele alınmalı ve değerlendirme bir pozitif sonuca erişmelidir. (Derginin hazırlanma sürecine ilişkin çeşitli teknik konulara, bazen günleri bulan gecikme vb. ayrıntı konulara değinmek istemiyoruz.) Ne demiş Kızıl Rosa; "Özeleştir, şeylerin ta köküne ulaşan acımasız ve sert özeleştir, proleter hareketine yaşam veren ışıktır, havadır."

Yaptığımızı kabaca özetlersek;

1. Derginin her bir sayısında yazılanları *kabaca* sınıflandırdık. Bunu yaparken, bazı kategorileri (örneğin teori kategorisini) oldukça geniş tuttuk, "Genel teori / programatik sorun" şemsiyesinin altına girebileceğini düşündüğümüz her katkıyı bu

- çerçeveye soktuk. Dolayısıyla esasen program tartışması kapsamına girmeyecek bazı yazılar da toleranslı olarak içerilmiş oldu.
2. Güncel, Tarihsel, Dış Politik, Milli Meseleye İlişkin, Çevre Sorununa İlişkin, Edebiyat gibi kategorilerin yanısıra, İşçi, Kadın ve Gençlik, vb kategoriler koyduk. Bazı kategorileri koymadık.
 3. Yazıların kategoriler arasında nasıl paylaşıldığına bakarken, teorik / programatik (yani Program tartışması açısından yeri olan) bir konu aynı zamanda mesela Çevre ya da Milli Mesele kapsamına giriyorsa, girdiği kadarıyla o başlıklar altına da yerleştirdik. Dolayısıyla, tablolarda verilen sayfa sayıları toplamı bazan dergi sayfalarının toplamını aşabilir. Bu bir mahzurdur, ama bu değerlendirme çerçevesinde belirleyici değildir.
 4. Çalışma daha çok “kapsam” a yönelik olduğu için, “içerik”lere değinmemeye çalıştık. Daha sonra başka açılardan değineceğiz.

Söz ve Eylem'in “Çıkarken” başlıklı deklarasyonunda şöyle bir dizi hedef var:

“Komünistlerin öncelikli görevi, kapitalizmin sunduğu fırsatları devrimci bir seçeneğin olanaklarına dönüştürecek enternasyonalist bir partiyi ve onun devrimci programını, solun hapsoldüğü zırhı inceldiği yerden yarıp parçalayacak eylemli bir yürüyüşle yaratmak”tır...

“*Söz ve Eylem* bu yürüyüşün sesidir.”

“Söz dolaysız olmalı, duru bir bilinci hedeflemelidir.”

“Burjuvaziye karşı dur durak bilmeden uzlaşmaz ideolojik savaş yürütmenin aracı, biricik silahı ‘acımasız eleştiri’dir.”

“*Söz ve Eylem* sergileyeceği özgüvenle dostu güven, düşmana korku verecektir.”

“Yazanlar ve okuyanlar diye bizi ikiye bölecek bir uzmanlaşmaya izin vermeyecek, kolektif bir üretim gerçekleştireceğiz.”

Buradan anlaşılın o ki;

- Dergi, enternasyonalist devrimci bir partinin programının yaratılmasına hizmet edecek.
- Devrimci mücadelenin sesi olacak.
- Duru bir sınıf bilincini hedefleyecek, verdiği mesaj açık seçik berrak olacak. İdeolojik güvene sahip olacak.
- Düzenin acımasız eleştirisini, yani *siyasal sergileme* yapacak.
- Bunu da kollektif üretimle yapacak, yazar/okuyan ayırımına son verecek.

Bu güzel fikirlere katılmamak elde değil. Yine de, burada belirgin bir şekilde *işçi sınıfindan* söz edilmiyor oluşu bir sorundur. Hele, komünist olma iddiasındaki bir topluluğun kuruluşundan bu yana *işçi sınıfı üzerine* açık seçik, berrak bir *karar alamamış olması*, bizleri ciddi olarak düşündürmektedir. (Ocak 2012 itibarıyla hâlâ böyle bir kararın olmayışının bir

şekilde izah edilmemiş olması ise, daha da ciddi kuşkulara yol açmaktadır. Herhalde, bu *ikircimli durumun* bir izahı vardır.)

Bunları akılda tutarak, derginin bugüne kadar kendi deklare ettiği amaca hangi ölçüde hizmet ettiği sorusuna yanıt arayalım.

1. Tablolar bir ölçüde durumu veriyor. Ama, **program hazırlamaya** yönelik düzenli, örgütlü, hedefli bir tartışma, görüş geliştirme, fikir yaratma sürecinin (EKH kararlarının yayınlanması dışında, alınan kararlarının altının doldurulması ve okurlar tarafından daha rahat anlaşılır hale getirilmesi sürecinin) işlediğine dair herhangi bir belirtiye bu dokuz sayıda rastlıyor musunuz? Bunun yanıtı, dost acı söyler misali, “hayır”dır. Çevre konulu kararı ilgilendirecek bazı eylem haberleri ve Milli Mesele konulu karar çevresindeki bazı pratik gelişmelerin haber-yorum olarak verilmesi dışında, “EKH kararları somut gelişmelerin ışığında çeşitli yazılarla işlenmiş, düzenin siyasal sergilenmesine hizmet etmiştir” demek iyimser bir iddia olurdu. Demek ki, dergi en önemli, **kilit işlevini** yerine getirmede henüz ciddi adım atmamıştır.
2. Bu durumun kolektifin kendi işleyişinden bağımsız olmadığını düşünüyoruz. Kolektifin kendisi, işçi sınıfının devrimci bir programını yaratmaya odaklanmış, düzeni bu yolda siyasal sergilemeye yönelmiş ısrarlı ve yoğun bir çalışmanın içinde olsa idi, bu mutlaka dergiye Yazı Kurulu’na “öf” dedirtecek bir yazı yoğunluğu olarak yansır. Bunun olmadığını düşünüyoruz. Bu konuda yalnız da değiliz. 23.10.2011 tarihli Meclis Toplantısı tutanağında bir yoldaşın şu sözleri durumu izah etmektedir: “Dergi bir araç. Fakat bu araç beynimizdeki sorulara cevap olursa daha doğru... olur.”

Demek ki, dergi kolektifin beynindeki sorulara cevap vermekte en azından yetersiz kalıyor. Bunun tartışmasız nasıl gerçekleşeceği merak konusudur.

3. A.Can’ın yazdığı bir yazıya Yazı Kurulu’nun verdiği yanıtta, bu eksiklik olanca şiddetiyle yansımaktadır. A.Can’ın yazısını reddeden Yazı Kurulu’nun 8 Kasım tarihli iddiası şöyle:

“Konu kolektifimizce ne akademik, ne teorik, ne stratejik ve politik düzeyde tartışılarak bir sonuca bağlanma...”mıştır.

“Türk burjuvazisinin emperyalist olduğu tespiti, ...stratejik, programatik ve politik sonuçlar doğuracak bir saptamadır. Bir tartışma dergisi değil de bir siyasi hareketin yayın organı olma yolundaki bir dergide böylesine önemli **kişisel tespitlerin** yer almasının, düşünce ve politika birliğine büyük zarar vereceği ortadadır. Böylesi bir konuyu, kolektifin bir tartışma örgütleyerek bir sonuca bağlaması gerekir.. Ya da münhasıran konusu bu olan imzalı araştırma, tez ve makaleler kaleme alınabilir ve bir süre belirlenerek böylece verimli bir tartışma yürütülür ve bir sonuca bağlanabilir.” (abç)

Konu “stratejik, programatik” bir konu olduğuna göre, hemen hummalı bir tartışma açmak ve bu tartışmanın nasıl yapılacağını, tartışmaya nasıl hazırlanılacağını sır olmaktan çıkarmak gerekmez mi? Çıt yok! Burjuvazi bile uyduruk bir anayasa yapmak için toplumu tartışmaya çekmeye çabalarken, bizim tartışmayı beceremiyor olmamız garip kaçmıyor mu, yoldaşlar? Üstelik “böyle önemli bir konuda” dergide

“kişisel tespit” bile yapılamayacağını ilanı, Yazı Kurulu’nun ciddi zaaf içinde olduğunun yansımasıdır.

Tabii, birisi bize, “böyle tartışmalar konferanslarda yapılır”, vb diyebilir. Doğru da, tartışmanın bizatihi cereyan edebilmesi için tüm topluluk önünde **teorik ön hazırlık** gerekmez mi? Bu da tek tek şu ya da bu yoldaşın **kişisel tespitini** gerekli kılmaz mı? Yapılan kişisel tespitler göğe mi yazılacak? Bu kafa yapısıyla, bunun - bırakın Türk burjuvazisinin niteliğini - hiçbir konuda yapılamayacağını iddia etmemiz için her neden var.

Topluluğun siyasi çizgisini, geleceğini ilgilendiren her tartışma, esas olarak en başta *kendi kamuoyunun önünde* gerçekleşir. “Stratejik, programatik ve politik sonuçlar doğuracak saptamalar” yapmak üzere tartışmanın yeri *komünist bir dergidir*. Bu da, bizim örneğimizde *Söz ve Eylem*’dir. Yazı Kurulu’nun böyle düşünmediği ortada. Öyle olmasaydı, en azından Lenin’i anımsardı.

Bakın Lenin ne diyor:

“...Yayınlarımızın birçok değişik görüşteki sosyal demokratların (komünistlerin) tartışma organları durumuna gelmesini istiyoruz. Yoldaşlar arasındaki polemikleri reddetmiyoruz, aksine bunlara daha çok yer ayırmaya hazırız. Açık polemikler Rus sosyal demokratlarının (komünistlerinin) ve sınıf bilinçli işçilerin gözleri önünde olursa var olan farklılıkların derinliğini göstermek açısından gerekli ve yararlıdır. Üzerinde görüş ayrılığı olan sorunların tüm açılardan tartışılması ... gerekli ve yararlıdır.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.4, s.320-330).

Kısacası, yoldaşlar, Yazı Kurulu’nun düşüncesinin tersine, tartışmanın topluluğun kamuoyu önünde, onları da tartışmaya katacak biçimde gerçekleştirilmesi gerekir, bunun yeri *Söz ve Eylem*’dir. (Daha pahalı başka yollar da vardır. Yahoo grubunda da tartışılabilir. Ama hiçbiri derginin yerini tutmaz.)

Öte yandan, diyelim ki, Yazı Kurulu’nun A.Can’a yanıtı doğrudur. Yazı *imzalı yazı* (dergiyi değil de yazanı bağlayan yazı) olmasına rağmen, bu önemli konu kolektifçe tartışılmamıştır, vb. Peki ama, 9 sayı boyunca dergide yayınlanan ve de önemli konularda “kişisel görüş” getiren kimi yazıların hangi tartışmanın sonucu yayınlandığı, açıklanmaya muhtaçtır.

“İşçi sınıfının kendinde bilince sahip olduğu” değerlendirmesi(!), “Sovyet sosyalizmi” diyerek Sovyetler’de sosyalizm (ya da Sovyetler’de Sovyet sosyalizmi, Küba’da Küba sosyalizmi, Vietnam’da Vietnam sosyalizmi, vb.) olduğu iddiası, “sosyalist devrim” konusunda dikkatsizce sarfedilen ve siyasal açıdan çok önemli “stratejik, programatik ve politik sonuçlar doğuracak” başka sözler, kolektifin hangi kararının, hangi sonuçlanmış tartışmanın ürünü ise herkes bilmelidir. İdeolojik konularda gizlilik olmayacağına göre, varsa bu tartışmaların metinleri *Söz ve Eylem*’de yayınlanmalıdır ki, bizim bu varlığımızın yanlışlığı kanıtlanınsın.

Biri bizim yanlışlığımızı gösterse de utansak diyeceğiz, ama, gördüğümüz şu ki, Yazı Kurulu’nun “siyasi hareketin yayın organı olma yolundaki bir dergi” dediği *Söz ve Eylem*’de, Türkiye işçi sınıfının kendinde bilinç sahibi olduğuna ilişkin iddialar hem “tartışmasız” yayınlanabilmiş, hem de – dışarıdan görüldüğü kadarıyla - okurlardan tepki almamıştır. İşte bu, utanç verici bir durumdur. (Büyük ihtimal, dergi okurları,

yazılanları ciddiye almamıştır. Ama bu bile durumun vehametini göstermeye yetiyor.) İşçi sınıfı, Paris Komünü deneyiminden beri kendisi için sınıftır. Türkiye müfrezesi için de 15-16 Haziran 1970'in önemli bir dönemeç olduğu iddia edilebilir. Sınıf mücadelesinin tüm dünyada gerileme içinde olduğu günümüzde bu bilinçte gerileme kaydedildiği söylenebilir. Ama, dönemsal bilinç gerilemeleri, tarihsel gerçeği değiştirmez. İşçiler sınıfı dağıtıp loncalara mı geri döndüler?

4. Dergide, sayfalar dolusu anma takvimine, ansiklopediyi ya da felsefe sözlüğünü açıp okuyabileceğiniz türden gökyüzüne kurşun sıkan yazılara, akademik sayılabilecek yazılara, anmalara, edebiyat katkılarına, şiire vb. yer var. Ama, işçi sınıfının siyasal mücadelesini merkeze alan, işçi sınıfının mücadelesine odaklanmış araştırma, sergileme, kavga içinde yorum yazılarına hâlâ yer yok.

Edebiyat, felsefe, tarih, anma vb. yazılarını tabii ki küçümsemiyoruz, onlar da gereklidir. Ama her yazı yerinde güzeldir. Derginin yarısını bulan anma, tarih yazısı biraz fazla kaçıyor. Üstelik elimizde web sitesi varsa, bu katkılar, yeterince değerlendirilmediğini düşündüğümüz bu web sitesinde yayınlanabilir. İsteyen okurlar, üye ve sempatizanlar, kendilerini eksik hissettikleri konularda bilgi dağarcıklarını web sitesinde yayınlanan bu tür yazıları okuyarak zenginleştirebilirler, edebi vb katkılarını örgütsel teşvikle buraya gönderirler.

Ama siyasi sözcü konumundaki bir dergi, mücadelenin acil sorunlarına (teorik ve de pratik) seslenmek durumundadır. Yanılıyor muyuz? (Aşağıdaki tablolardan, *Söz ve Eylem*'in her sayısında hangi kategorinin kabaca ne kadar yer tuttuğu görülmektedir. Durumun ne kadar dengeli / dengesiz olduğu da yansımaktadır. Web sitesi ayrı bir inceleme konusudur.)

Sınıf mücadelesinin merkezine oturma iddiasında olan bir hareketin yayın organının, bir siyasal mücadele dergisinin nasıl olması gerektiğine ilişkin biraz teorik okuma yapmanız gerekecek, yoldaşlar.

“ ‘Emekçi yığınların eylemini yükseltmek’, *ancak* bu eylem ‘ekonomik bir temelde siyasal ajitasyon’ ile *kısıtlı olmadığı* zaman olanaklıdır. Siyasal ajitasyonu genişletme gerekliliğini karşılamının temel bir koşulu *çok yönlü* siyasal sergileme örgütlemektir. Yığınlar, böyle sergilemeler dışında *hiçbir yoldan*, siyasal bilinç ve devrimci eylem açısından eğitilemezler.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. Basım, c.5, s.412).

“Bizim işimiz sosyal demokrat (komünist) yayıncılar olarak bu siyasal sergilemeyi ve ajitasyonu derinleştirmek, genişletmek ve yoğunlaştırmaktır... Siyasal sergileme de hükümete karşı savaş ilan etmektir”. (Lenin, *TY*, c.5, s. 414)

5. *Söz ve Eylem*, işçi ve sendikal hareketi, öteki komünist hareketleri izlemiyor. Muhabiri yok. Halbuki muhabir örgütlenmesi, yapının merkezine siyasal organı oturtmuş bir hareket için olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır. Konuya odaklanmış yazarı yok. Ya da olanlar yazmıyorlar/yazamıyorlar.

Derginin gözüne kestirdiği bir hedefi yok. Sendikal hareketteki birçok gelişmeye hızlı ve doğru devrimci yorum getirmekten aciz. İşçi örgütlerinin içi kaynıyor, kongreler toplanıyor. Dergide bunun yansıması yok. Dahası, dokuz ay boyunca getirdiği tek bir yorum **yok**. Küba'nın 50 yıl öncesini anlatıyor ama Küba'daki güncel gelişmeleri vermiyor. Belki de son gelişmelerden haberi yok. Hayatı izlemiyor.

İşçilere tepeden bakıyor, çünkü onların kendinde bilince sahip olduğunu iddia ediyor, kanıtı ise yok. Marksist gibi değil, “işçi dostu” aristokrat gibi davranıyor.

Ege’de dergi ile ilgili fikrini sorduğumuz bir yoldaşımız, bize “derginin son sayısını aldım ama okumadım” dedi. Nedenini sorunca, değerlendirmeyi şu sözlerle yaptı: “Bakıyorum, teorik bir dergi değil, ama günceli de yakalayabilmiş değil!” Yani ne “gün”e ne de “aydın”a sesleniyor. Eleştiri acımasız ve açık seçik, değil mi?

Özetlersek, *Söz ve Eylem* dergisi, çıkan 9 sayısına bakıldığında, açıkça kendi suyunda “sürükleniyor”. Dümencinin nereye dümen kırdığını bilmediği bir derginin “Komünistlerin, sermaye egemenliğine karşı siyasallaşmış bir işçi hareketi yaratmak, devrimin politik ordusunu örmek...” amacına hizmet etmesini beklemek biraz lüks olur. Hem de, EKH’nin **işçi sınıfı konusundaki kararı** bir yıldır hâlâ ortaya çıkmamışsa!!! (A.Can’ın Kasım ayında hazırladığı ve gruba sunduğu koca çalışmanın tartışılmak üzere yayınlanıp yayınlanmayacağı ayrı bir konudur.)

6. Yoldaşlar, silkinme zamanıdır.

Bizce, *Söz ve Eylem*’i kendi “Çıkarken” platformunun iddialarını gerçekleştirmeye yönelik cıvıl cıvıl tartışma ve siyaset belirleme dergisi yapmak gerekir. Eğer *Söz ve Eylem*, bu hareketin merkez organı ise, Lenin’in uyarılarını dikkate alarak, yayın organında yoldaşların farklı görüşlerine yer verilmeli, bir tartışma platformu yaratılmalıdır. Çünkü bir siyasi hareket oluşturma iddiasının birinci basamağı bir program platformu hazırlanmasına odaklanmış yoğun tartışmaya kapı açarak üye ve sempatizan tabanının **eğitilmesidir**.

“Stratejik, programatik ve politik sonuçları” olacak kararlar alınacaksa, - tabii eğer önceden hazırlanmış bir programdan söz edilmiyorsa - gökkubbenin altındaki herşeyin tartışma kuralları çerçevesinde dillendirilebileceği, kimsenin yanlış söylediği ya da yanlış kişisel tespit yaptığı için sansür edilmeyeceği, susturulmayacağı bir tartışma platformu oluşturulması gerekir ki, dergi bugün böyle bir görevi yerine getirmemektedir. Tablolardan yansıyan bir gerçek budur.

Oysa, değişik görüşlerin tartışılması, “müsademe-i efkar” siyasal dergiye canlılık getirir. Dergide olgunlaşan tartışmalar, işte o zaman Konferans’ların gerçekten içi dolu karar almasının, Program’ın taşlarının tek tek yerleştirilmesinin önünü açar. İşte o zaman, bir yoldaşın Ekim ayındaki Meclis Toplantısı’nda yaptığı, “dergi bir araç fakat bu araç beynimizdeki sorulara cevap olursa daha doğru,.. olur” şeklindeki eleştirinin doğru yanıtı verilmiş olur.

Açık tartışmanın bir yararı da, dümencinin kafasındaki ikircimlerin giderilmesi, ya da bu görevi daha doğru yapacak olanların göreve getirilmesi olacaktır ki, her iki halde de bundan hareket kazanır.

Komünist bir harekette, insanları bir arada tutan şey, onlara pusula olan ve belli bir hedefe yönelten şey **Program**’dır. Tüm tartışma, yayın ve üretim faaliyetleri, bir yandan düzenin siyasal sergilemesini yaparken bir yandan da komünistlerin sunduğu alternatifini gösteren Program’ın komünistlere, işçilere, devrimci yığınlara anlatılmasına **odaklanmalıdır**.

Biz tartışmayı yasaklayan, ya da izin veriyormuş gibi yapıp ‘düşmana hizmet eder’ imalarıyla ona ket vuran, susturan bir anlayışı kabullenemeyiz. 21.yüzyılda rehberimiz Marksizm ise, gök kubbenin altındaki her şeyi Marksizmin yardımıyla tartışabilmeliyiz. (Bunları Yazı Kurulu’ndan bazı yoldaşlara, Eylül ayında gittiğimiz

çayevindeki görüşmede sözlü iletişimin mahzurlarını içeren benzetme ve özetlemelerle ilettik. Yoldaşlardan olumsuz bir tepki aldığımızı söyleyemeyiz, ama olumlu bir gelişme de görememekteyiz.)

Muhafazakar komünistlikle, “idollerimiz, ustalar tartışılmaz” tavrıyla bir menzile erişilemez. Çözüm, geriden “kanıtlar” getirerek ileri açılımı engellemekte değil, gerçek hayatın mihenk taşında sorunları tartışarak ileriye gitmektedir. Teori böyle ilerletilir.

Bizce komünistler, teorik olarak, siyasal yelpazenin en ileri olması gereken unsurlarıdır. Siyasal yelpazenin tüm öteki unsurları, komünistlerin konumunu kendilerine referans alırlar. Teorik olarak olması gereken durum bu, ama, komünistlerin “hâl-i pür melâli” bunun pratikte gerçekleşmesine engel oluyor. Bu yüzden sosyalistlere, sosyal demokratlara, ortasolculara, merkezdekilere kadar her soydan ve her boydan siyasi akım serseri mayın gibi ortalıkta dolanıyor. At izi it izine karışmış durumdadır.

Söz ve Eylem'in bu ortamdan sıyrılabilmesi gerekir. Bunun için de kibiri bir yana bırakmak, mütevazî olmak gerekir. Sabırlı bir işçi gibi disiplinli, odaklanarak çalışmak gerekir.

SSCB'nin çöküşüyle komünistler muazzam bir enkazın altında kalmışken, aydınlığa çıkartılması gereken birçok teorik sorun ve çözüm bekleyen yığınla pratik konu varken, tüm dünyada siyasetler işçi sınıfından uzaklaşmış ve de biz cürmümüz kadar yer yakıyor iken; egosentrizme hayır demeli, komünistler olarak enkaz kaldırma çalışması yapabilmeliyiz.

Bu çalışmanın önemli bir yönü, SSCB'nin SBKP elinde çöküşüyle dünya komünistlerinin sırtındaki kamburun kalkmış olduğunun kabulüdür. Marksizm ipotekten kurtulmuştur.

Hiçbir tabumuz, dokunulmazımız, otoritesine laf edilmeyecek allah ya da peygamberimiz yoktur. Marksist felsefe, Marksist eleştiri (ve de özeleştiri) önümüzü aydınlatacak ışıktır. Tarihsel olan herşeyin eskidiği, eskimek zorunda olduğu bir dünyada bugünü ve yarını değerlendirirken, tartışmasız yol almanın mümkünü yoktur.

Ve bugün üzerinde mutlaka TARTIŞILMASI gereken konular vardır. SSCB yaşıyorken aramızda anlayış birliği sağladığını düşündüğümüz birçok tanım (mesela sosyalizm tanımı) bugün tartışmalıdır. O halde, “gerçek zaten bizim cebimizde” denilmiyorsa, **temel tanımlarımızın** tekrar ele alınmasına, teorik doğrularımızın gerçek yaşamla test edilerek yeniden formüle edilmesine olan ihtiyaç büyüktür.

“ ‘Program temel görüşlerimizi açıklamalıdır, acil siyasal görevlerimizi açık-seçik saptamalıdır; ajitasyon çalışmasının alanını belirleyen acil istemleri öne sürmelidir, ajitasyon çalışmasına bir bütünlük kazandırmalı, onu genişletmeli, derinleştirmelidir.’ Program, hareketin *temel kavramlarını, temel saptamalarını* verir. Binanın iskeletini program oluşturur. Binayı inşa eylemini bu teorik iskeletin üzerine yaparsınız. Hareketin temel kadrolarını temel kavramlarınız, temel saptamalarınız üzerinden eğitirsiniz. Program, bu kavramları bu temel saptamaları esas alarak, hareketin vizyonunu, amaçlarını ve

dayandığı *sınıfın öteki sınıflarla ilişkilerini* de verir. Bunların tümüne İLKELERİMİZ diyebiliriz. Program, bir de dayandığımız sınıf adına yükseltilecek kısa ve uzun erimli istemleri içerir. Bu bölümü de PRATİK İSTEMLER olarak adlandırabiliriz.” (L. Dalyan, *Söz ve Eylem*, sayı: 4 Eylül 2011)

Komünist hareket olarak “siyasal özgürlük için *savaşabilecek*, ya da en azından bu savaşa şu ya da bu biçimde omuz verebilecek olan tüm kesimleri ve öğeleri *kendi etrafımızda* toplayabilmek için *genel–demokratik* bayrağı yükseltmek” zorundayız. Bu, *sınıfsal bağımsızlığımız* temelinde pratik istemleri yükselterek olur.

Pratik istemler, hareketin partinin somut istemlerini kapsar. Bunları;

- a) gerçekleştirilmesi istenen devrimci dönüşümler; b) işçi sınıfının yararına istemler; c) tarım programı olarak özetleyebiliriz.

Kısaca, *Söz ve Eylem*'in yayın politikasında odaklanılması gerektiğini düşündüğümüz tartışma alanlarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Ülkenin ekonomik gelişmesinin temel niteliği. (Burjuvazi emperyalist mi değil mi, burada açıklığa kavuşur)
2. Kapitalizmin kaçınılmaz sonucu olan yoksulluğun artması ve işçi sınıfının hoşnutsuzluğunun artması.
3. Proletaryanın savaşımının hareketimizin temelini oluşturduğu.
4. Komünist işçi sınıfı hareketinin sonul amacı — bu amaçları gerçekleştirmek için siyasal erk uğruna savaşması — ve hareketin uluslararası niteliği. (Sosyalizmin komünizmden ayrı bir varlığı olup olmadığı, sosyalizmin sınıfsız toplum olup olmadığı, değer yasaasının işleyişlerinin getirdiği sonuçların neler olduğu, proletarya diktatörlüğünün ne olduğu.)
5. İşçi sınıfının özünde siyasal olan sınıf savaşımının niteliği. (İşçi sınıfının sınıf bilincine sahip olup olmadığı vb. Proletarya kendinde bilinç sahibidir diyenler bile, çekinmeden görüşlerini burada tartışmaya sunabilmelidir.)
6. Ana düşmanın saptanması, bu düşmanın devrilmesinin partinin en ivedi siyasal görevi olarak belirlenmesi.
7. Partinin ana düşmana karşı savaşan tüm partileri, halk kesimlerini desteklemesi.
8. Temel demokratik istemlerin sıralanması.
9. İşçi sınıfının yararına istemler.
10. Köylülüğün yararına istemler ve bu istemlerin genel niteliğinin anlatılması. (Lenin, *TY*, c.4 s.253)

Demek ki, yoldaşlar, “Program zaten cebimizde” demiyorsak, tartışıp birbirimizi aydınlatacağımız, gerçek bir kolektif gibi davranmamızın esaslarını koyacağımız bir süreci sonuna kadar götürmek durumundayız. (Yasakçılığın, tasfiyeciliğin geleneğimizden söküp atmamız gereken eski alışkanlıklar olduğunu tekrar etmemize gerek yoktur sanıyoruz.)

Bunda başarılı olabilmek için, *Söz ve Eylem* dümeni kırık “sürüklenme” halinden çıkartılmalıdır.

Yazı Kurulu, çalışma esaslarını yukarıda belirttiğimiz çerçevede yeniden düzenler, kendi çalışmasını disiplinle buna ODAKLARSA, doğru yapar.

Dergiyi siyasal mücadele odağı, hakiki bir merkez organ, burjuvazinin ve tüm siyasal akımların siyasal teşhirinin bir aracı yaparsak, verili ekonomik ve siyasal ortamda başarıyla büyümek için hiçbir neden yoktur.

Yazı Kurulu hızla kendisine gelmezse, kolektif bunu sağlamalıdır. Güzel başlayan bir girişimi birlikte yürüyüp sürdürmede, Kolektif tek tek ve topluca, bilinç, vicdan ve sorumluluk sahibidir. Bu onun gücüdür. O halde, kolektif görevini yapmalıdır.

Bugünkü koşullar altında en yoldaşça eleştirimiz budur, yoldaşlar. Üstüne alınacak olan, alınabilir. (Tabii, bu arada, derginin yayına hazırlanması için tüm amatörlüğüne karşın canını dişine takarak uğraştığını gördüğümüz, en başından beri kendisi üzerinden Yazı Kurulu’na gönderdiğimiz eleştirilere tahammül etme sabrını gösteren yoldaşa ayrıca teşekkür ediyoruz.)
(*Ek Tablolar, bu .pdf dosyasının ar arkasında verilmiştir.*)

Bu değerlendirmemize / eleştirimize *Söz Ve Eylem* Yazı Kurulu'ndan herhangi yanıt gelmedi. Biz "işleri olduğu için gecikmişlerdir" diye beklemeyi sürdürdük. Yaklaşık bir ay sonra aşağıdaki mektup elimize geldi.

EK 2

03 şubat 2012 16:11

"Merhaba,

Son sayıdan bugüne bir türlü vakit ve fırsat bulamadım, bu maili göndermek için... Söz ve Eylem'in dokuz ayma ilişkin göndermiş olduğunuz eleştiri metnini elbette okuyanlardan biriyim. Elbette değerlendirmelerim oldu metne dair. Ancak bu mailimin amacı özellikle son paragrafa dair bir yanıt gereksiniminden kaynaklanıyor.

Tüm süreç ve yalpaladığım/ız teknik sorunlara rağmen, kapanış notunuza bir teşekkürle düşmüş olmaktan memnuniyet duydum. Sorunlu ancak içtenlikli onca ay ve emeğin boşa olmadığını görmeyi benim açımdan... Benden de nezaketle bir teşekkür borçtur bilesin... Önce insan sonra bir komünist olarak..."

Buna bizim yanıtımız soyle oldu:

"Merhaba, 10 Ocak tarihinde derginin son halini sana gonderdim. Sende asagidaki mesajı bana gonderdin;

"Matbaaya gonderip derse yetişmek üzere çıktım, önce de attım ama ya gelmediyse diye bir kez daha gönderiyorum. Emegine sağlık çok güzel oldu. Eve geçtiğimde bir mail daha göndereceğim sana... 10/01/12"

Fakat herhangi bir gerekçe ile olsa gerek, bana cevap yazmadın. Ertesi gün, derginin dokuz aylık değerlendirmesini yaptığımız bir metni gonderdim. Fakat sizden kaynaklanan bir teknik sorun yuzunden mesajim guruba ulasmadi. (bu sorunu bir arkadas guruba 14/01/12 gunu soyle duyurdu;

"... gelen iletiyi googlegroups otomatik olarak spam kabul etmiş. spam olmadığını bildirdikten sonra guruba geldi. ileti 11 ocakta gönderilmiş ancak grup maili bana bugün bildirildiği için bugün kaldırabildim.)

Mesajimi guruba ulastiramayınca senden yardım rica ettim ve 11/01/12'de su mesajı gonderdim;

"Merhaba, Soz ve Eylem'in iki grup adresine de asagida gorecegin not ile ilisikte bir degerlendirme dosyasi gonderdim. Fakat nedense gitmiyor. Herhalde bir sorun var. Senden ricam bu emailimi grubun iki adresine de gondermen. Emailimi grup uyelerine ulastirirsan memnun olurum. Tesekkurler."

Bu mesajıma da hic bir tepki gostermedin hic bir mesaj atmadın. (Hala!!) Bu benim için ciddi bir tavir/tavirsizliktir...

Gonderdigimiz metni okudugunu yazmissin. Okudun da, eee, sonuc? Gorusun ne? Bu konuda bir değerlendirmen varsa bilmek hakkımız değil mi? Goruslerimizi sadece kendimize tekrarlıyorsak bunun sınıf mücadelesine, komünist harekete faydası ne? Senin ne dediginde de daha onemlisi, Yazı Kurulu'nun gorusu/cevabi/savunması ne yonde? Neden cit cikarmiyor? Siyasi bir calisma hakkında yapılan siyasi bir değerlendirmeye –ki, yoldasca yapilmistir- siyasi olarak en azından nezaketten bir tepki vermek gerekirdi.

Bildigim kadariyla konferans yaptınız. Ne oncesinde ne de sonrasında tik yok. Hicbir bilgilendirmede bulunmadınız. Tabii, 'sizi bilgilendirmek durumunda degiliz' demek de bir cevaptir, anlarız. Ama uc maymunlari oynamayı anlamayız, kusura bakma.

Hatırlarsan, gerek sana gönderdiğim e-mailerde ve asıl olarak İstanbul'da yaptığımız toplantıda, "biz epey uzaktayız, günü birlik yaptığınız çalışmalarını izlememiz burada olduğu kadar kolay olmaz. Lütfen bizi gelişmelerden hızlı haberdar edin, ki biz de birinci elden doğru bilgilendirilmiş olalım" demistim. Siz de olumlu cevap verdiminiz. Sonuç?

Yaptığınız toplantıda bizim eleştirimizi değilse bile birseyleri görüşmüş ve görüş getirmiş olmalısınız. Orneğin işçi sınıfına ve işçi hareketine ilişkin, geçen konferansınızdan bu yana gecikmiş olan bir kararın herhalde alınmış olabileceğini düşünüyoruz. Bunları, hem pratik gelişmeleri hem de alınan kararları bizimle paylaşmanızı bekliyoruz. Sel suyuna kapılmış çöp gibi yol almak, bizim bugüne kadar gösterdiğimiz tutuma ve size yaptığımız eleştirinin özüne tersdir. (...) Sen yazmadın, yazı kurulu adına kimse de yazmadı ama ben yazdım. E-mailini tam bir ay gecikmeli olarak aldığım için yazıyorum. Umarım hala sağır duvarlara seslenmiyorum."

Bu mektubumuza hala bir tepki vermiş değiller. (20.02.2012)

EK TABLOLAR

TABLO 1, tespit edilen kategoriler ve dağılım esasları çerçevesinde dokuz sayı boyunca sayfa ağırlıklarını karşılaştırmalı olarak kabaca veriyor.

Öteki tablolar, her bir sayıdaki yazı ağırlığının nerede olduğunu kabaca veriyor. Tabloları başta verdiğimiz çerçeve içinde incelemenizi rica ediyoruz.

TABLO 1

Sayfa ağırlıkları açısından kategoriler	SAYI ÖZEL	SAYI 1	SAYI 2	SAYI 3	SAYI 4	SAYI 5	SAYI 6	SAYI 7	SAYI 8
GENEL TEORİ / PROGRAMATİK	9	16	21	31	6	8	37	7	9
GÜNCEL / GENEL YORUM	10	20	27	9	14	9	4	4	8
GÜNCEL / İŞÇİ	2	5	4	2	3	15	4	10	2
GÜNCEL / KADIN	0	0	0	0	0	0	12	4	0
GÜNCEL / GENÇLİK	0	3	0	0	2	0	0	0	1
MİLLİ MESELE	0	14	30	2	5	5	4	16	3
ÇEVRE	0	3	4	25	0	1	1	4	2
ANMA	0	1	2	1	1	23	1	4	27
TARİH	0	4	1	0	17	23	17	16	27
KRONOLOJİ	0	0	3	3	2	2	3	4	3
ANSİKLOPEDİK	0	0	0	0	8	0	0	3	1
DIŞ HABER/YORUM	10	10	11	7	4	11	7	6	13
ÇEVİRİ	0	0	0	0	0	9	0	0	1
EDEBİYAT	1	11	4	3	3	1	1	2	4
SPOR	0	0	0	3	3	2	0	0	0
SÖYLEŞİ	0	0	0	0	0	0	0	7	0

Not: Her hanedeki rakam o kategoriye ayrılmış sayfa sayısını kabaca vermektedir.

SAYI 7	GENEL TEORİ/ PROGRAM- ATIK	GÜNCEL/ GENEL YORUM	GÜNCEL / İŞÇİ	GÜNCEL / KADIN	GÜNCEL / GENÇLİK	MİLLİ MESELE	ÇEVRE	ANMA	TARİH	KRONOLOJİ	ANSİKLOPEDİ K	DIŞ HABER / YORUM	ÇEVİRI	EDEBİYAT	SPOR	SÖYLEŞİ
Komünizm hayaleti her yerde			1			1		1				4				
Çal dağında Nikel Madeni			1				1									
Suriye Halkı ABD Emperyalizminin												2				
R Yürükoğlu								1								
Tekel Eylemi Üzerine Siyasal Yaşam ve Partiler	7		3													
27. Tecavüzcü				1												
Pozitivizm -2											3					
Aleviler Savaş Hükümeti AKP		2				3										
Kadınm...				3												
Van Depremi		2														
Söyleşi: Ertuğrul Barka							3									3
Talip Öztürk								2								
Söyleşi: Hanifi Hayırdiler			4						4							4
Yükseltmeliyiz Sesimizi			1													
Osmanlıdan TC'ye Ulusal Sorun						12			12							
TARİHTEN NOTLAR										4						
ŞİİR														2		

SAYI 1	GENEL TEORİ / PROGRAM- ATIK	GÜNCEL / GENEL YORUM	GÜNCEL / İŞÇİ	GÜNCEL / KADIN	GÜNCEL / GENÇLİK	MİLLİ MESELE	ÇEVRE	ANMA	TARİH	KRONOLOJİ	ANSIKLO- PEDİK	DIŞ HABER / YORUM	ÇEVİRİ	SANAT / EDEBİYAT	SPOR	SÖYLEŞİ
2001 1 Mayısın gösterdikleri			2													
İrşat ekipleri			1													
Çaldağındaki nikel madeni			2													
Güncel haberler		2			1	1	1					1				
Başka ulusları ezen ulus...	10					10										
Komünistler parlamenter mücadele seçimler	4					1										
Genel eşit oy hakkı	2	2														
Yeni nesil		2			2											
15-16 haziran başkaldırısı									2							
15-16 Haziran		2							2							
Rüzgara karşı yürüyen adam														6		
Krizin penceresinden		12				2	2					9				
İşçi sınıfına devrime sevdalı														4		
Hazıranda ölmek zor								1								
Şiir														1		

SAYI ÖZEL	GENEL TEORİ / PROGRAM- ATIK	GÜNCEL / GENEL YORUM	GÜNCEL / İŞÇİ	GÜNCEL / KADIN	GÜNCEL / GENÇLİK	MİLLİ MESELE	ÇEVRE	ANMA	TARİH	KRONO-LOJİ	ANSİKLO- PEDİK	DIŞ HABER / YORUM	ÇEVİRİ	SANAT / EDEBİYAT	SPOR	SÖYLEŞİ
ÇIKARKEN	2															
1 Mayıs			2													
Komünistlerin İvedi Görevi	7															
Devrimci Yürüyüş	2															
Siyasal Görünüm		10										10				
Şiir														1		